

1. Aşağıdaki ikili dizelerden hangisinde altı çizili olarak verilmiş olan sözcükler, sesteşlik ilişkisine sahiptir?

- A) Kara kış kar topluyor dağlarda
Bahtı kara yolcuların yüzü sonbahar
- B) Nice dik yokuşta sınıandı bu diz
Eğilmedik dik yaşadık bu yerde
- C) Bahar gelir kuru dallar yeşerir
Kurur güzel ırmak olmasa bulut
- D) Bana yan dediler, yandım hep yandım
Her yan yangın yeri şimdi gözümde
- E) Dost uzakta, elemliyim, gözüm kör
Yaralarım göz göz oldu, özüm kor

2. I. Onun çok ağır bir sorumluluğu var. (Nicel anlamlı sözcük, soyut ve nitel anlam kazanmıştır.)
- II. Sessizlik, dertlerimin üstüne kuluçkaya yatırıyor. (Soyut sözcük, somutlaştırılarak verilmiştir.)
- III. İskele hareketliydi, herkes vapurlara koşuyordu. (Ad aktarması yapılmıştır.)
- IV. Kurban olam, beşikte yatan kuzuya. (Benzetme amacı güdülmeden bir söz, başka söz yerine kullanılmıştır.)
- V. Öğretmen olan kişinin omzunda çok ağır bir yük vardır. (Somut anlamlı sözcük, soyut anlam kazanmıştır.)

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde verilen cümleyle ilgili açıklama yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. I. Çukurova'da bir zamanlar beyaz altın çiftçilerin vazgeçilmeziydi.
- II. Kasaptan bir kilo dana, bir kilo da kuzu al.
- III. Yalnızlığın dal uçlarından devşirdim ben bu şiiri.
- IV. Çözüm yolunu bilmiyorsan bu problemi çözemezsin.
- V. Susuz kalan bir Osmanlı çeşmesi acı acı bakıyordu ve ağlayamıyordu.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisindeki anlam olayı yanlış değerlendirilmiştir?

- A) I. de güzel adlandırma yapılmıştır.
- B) II. de benzetme amacı güdülmeden bir söz, başka bir sözün yerini tutmuştur.
- C) III. de soyut sözcük, somutlaştırılarak kullanılmıştır.
- D) IV. de somut sözcük, soyut bir anlam kazanmıştır.
- E) V. de insan dışı varlığa, insan özelliği verilmiştir.

4. Aşağıdakilerden hangisinde söze mecaz anlam kazandırılırken benzetme ilgisinden yararlanılmamıştır?

- A) Bir sanatçı, sanatçılığını asla harcamamalı.
- B) Sanatçının estetiği ideolojiyle gölgelemesi yanlıştır.
- C) Sözlerindeki kıvılcımlar, dinleyeni ısıtıyordu.
- D) Ağaçların neşesi kaçtı, kuşlar acı acı öterken.
- E) Kaç bardak içtiğimi bilmiyorum ama kocaman demliği bitirmiştik.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikilemenin kuruluşu diğerlerinden farklıdır?

- A) Öğretmenler, yalan yanlış bilgilere değer veremezler.
- B) Ya şu işi doğru dürüst yapın ya da bırakın.
- C) Onun niyetini er geç ortaya koyacağını düşünüyorum.
- D) Etraftan çalı çırpı toplayıp mangalı tutuşturdum.
- E) İnsanlar, mal mülk edinmek için bazen kendilerini unutup dururlar.

6. Atasözleri, genel geçer bir kuralı ortaya koyar yahut bir öğüt içerir. Bunu yaparken ait olduğu toplumun örfünü, inançlarını, geleneklerini de içerir. Bu özellikleriyle karşımıza çıkan atasözleri hep iyiye, güzele, doğruya yöneltir ve kötü mesajlar içermez. Ancak atasözlerinin arasına karışmış söylenceler bu kurala aykırıdır ve kötü mesajlar içerir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki sözlerden hangisi söylence niteliğindedir?

- A) Herkesin kazanı, kapalı kaynar.
- B) Merhametten maraz doğar.
- C) El ile gelen, düğün bayram.
- D) Yalnız taş, duvar olmaz.
- E) Düğünsüz ev olur, ölümsüz ev olmaz.

7. Şu modernizmin gürültüleri, bastırıyor özgün sesleri. Bozuyorlar kendine has şarkıları ve susturuyorlar içtenliğin sesini. Her geçen gün şiiirle-rimin penceresi nostaljiye daha da fazla açılıyor. Bu, benim duruluğa duyduğum bir hasrettir. Yaralanmamış mavi kuşların ötüşüne koşturmak biraz da.

Bu parçadaki altı çizili söz öbeğinin parçaya kattığı anlam, aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Şiiirlerimde yepyeni imgeler arayanlar, asla hayal kırıklığı yaşamayacak.
- B) Şiiirlerimde geçmişe özlem teması işlemeyi her geçen gün artırıyorum.
- C) Şiiirlerimde biçim ve içerik bakımından başlangıçtaki çizgimi geliştirerek devam ettiriyorum.
- D) Şiiirlerimde çağımın akımlarından ve anlayışlarından faydalanmakla birlikte bağımsızlığımı koruyorum.
- E) Şiiirlerimde geleceğin güzel günlerine dair duyduğum umudun izlerini bulacaksınız.

8. Yurt dışında oldukça iyi geliri olan bir iş bulmuştu ama çocuklarının eğitiminin sekteye uğraması korkusuyla büyük bir kararsızlık yaşıyordu.

Bu parçadaki altı çizili sözün cümleye kattığı anlam, aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Çok işi vardı, daima meşgul bir insandı, sorumluluklarını yerine getirirken zorlanıyordu.
 B) Yapılan yardımlar, bir ara durdu; bunun üzerine çok zorda kaldı.
 C) Yabancı bir dil öğrenmek, onu çok zorluyordu; çektiği hasret ise dayanılır gibi değildi.
 D) Yaklaşık on yıldır burada çalışıyorum, başka bir yere gitmek istemiyorum.
 E) Sonuca ulaştırmayan bir çalışma dahi çalışmayı öğrenmek açısından yararlıdır.

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kullanılan deyim cümleye farklı bir anlam katmıştır?**

- A) Deneme sınavında yüksek puan alınca içi içine sığmaz olmuştu.
 B) Sınavda derece yapınca etrafına çalım satmaya başladı.
 C) Çevresindekilere afi kesiyordu, bu tavrı ise onu itici yapıyordu.
 D) Ona buna hava atıyordu ama işten anlamadığı da belli oluyordu.
 E) Herkese tepeden bakan bu insan, caka satmaktan hiç vazgeçmiyordu.

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim, açıklamasıyla birlikte verilmiştir?**

- A) Ona dişe dokunur bir rakip bulunamayınca onun şampiyonluğuna garanti gözüyle bakıldı.
 B) Bize kimse sonuçsuz uğraştığımızı söyleyemez; biz, hiçbir zaman havanda su dövmeyiz.
 C) Bütün dostlar, çorbada bizim de tuzumuz olsun deyince hiç zorlanmadan bu zor işi bitirdik.
 D) Bizim yüreğimizi yakan birçok trajedinin kaynağı olan olaylara bazıları hiç aldırış etmiyor.
 E) Ders çalışmaya karşı ayak sürüyen ve çalışmayı sürekli erteleyen öğrencilerin çoğu, bilgisayarla oynamaya can atıyor.

11. Şairin on tane şiir kitabını kılı kırk yararak okudum sonra bir de düzyazılarını topladığı kitabını okudum ve gördüm ki aynı imgeleri temcit pilavı gibi ısıtıp ısıtıp okura sunuyor.

Bu parçadaki altı çizili sözün anlamını içeren bir söz, aşağıdakilerden hangisinde yer almamıştır?

- A) Birtakım mantık hataları olsa da genelde tutarlı bir savunma hazırlamış.
 B) Onun basmakalıp benzetmelerini sanatının en büyük yükü olarak görüyorum.
 C) Babalarımızın o beylik nasihatlarını andıran bir havada yazılmış bu denemeler.
 D) Simetrik dizelerle şiire görsellik kazandırma yöntemi artık klişeleşti.
 E) Büyük sanatçı nitelemesiyle anılan bir kişi için bu durum sürekli yinelenen bir şekle bürünüyor nedense.

12. I. El ile gelen, düğün bayram.
II. Kaynayan kazan, kapak tutmaz.
III. Çatal kazık, yere batmaz.
IV. Durgun suyun altı derin olur.
V. İğneyle kuyu kazılmaz.

Yukarıdaki numaralanmış atasözlerinden herhangi birinin anlamına aşağıdakilerden hangisinde yer verilmemiştir?

- A) Yetersiz araçla, kıt olanaklarla zor bir işi başaramazsın bunu göz ardı etme.
B) Görünüşte çok yumuşak huylu olduğuna bakıp aldanma; o, çok tehlikeli ve öfkeli biridir.
C) Varlıklı bir kimseyi, kendine ölçü alma;o, işini her zaman yürütür, en zor işleri bile kolayca hâlleder.
D) Bir toplumdaki huzursuzluğu, baskıyla ve şiddetle yok edemezsin; daha farklı yöntemler kullanmalısın.
E) Bu acı olay, yalnızca benim başıma gelmedi; herkes bu acıya maruz kaldı, bu yüzden acılarım biraz olsun hafifledi.

13. Sanatıyla konuşan ve sanatıyla konuşulan insanlara bakınız. Dünyalık peşinde değildir hiçbiri, zaten öyle olsaydı gerçek bir sanatçı olamazdı. Bir lokma bir hırka yaşayıp giden bu insanlar, "Neyin peşindeysen osun ve onun kadar değerlisin." diyenlerin doğruluğunu kanıtlar. Yaşarken ölenlere inat, öldükten sonra da yaşarlar.

Yukarıdaki parçada altı çizili söz öbeği, sanatçıların hangi yönünü vurgulamak için kullanılmıştır?

- A) Kanaatkârlık
B) Yoksulluk
C) Açgözlülük
D) Düş gücü
E) Karamsarlık

14. Ölümsüz şiihlere imza atan Türk dilinin kendisinden hoşnut olduğu şairimiz Cahit Sıtkı Tarancı'nın en çok bilinen, ezberlenen, ışığıyla gözleri cezbeden diğer birçok güzel şiihrini görmek isteyen gözlere perde çeken, şiiir gecelerinde hep okuması istenen şiiiri Otuz Beş Yaş'tır. Bu şiiir, otuz beş mısradır ve gerçekten de her mısrası, ölümün elinden kurtarılmış bir yıl gibi kıymetlidir.

Bu parçadaki altı çizili söz öbeklerinin anlamı hangisinde verilmiştir?

- A) Dili iyi bilen – Çok beğeni toplayan
B) Dili iyi kullanan – Diğer şiiirlere ilgiyi engelleyen
C) Dile değer veren – Biçimi önemseyen
D) Dille oynamayı seven – Okuyucuyu aşırı etkileyen
E) Dilin kurallarını uygulayan – Şiiirin ne olduğunu gösteren

15. I. Artık bu sonuç alınamayan tartışmadan vazgeçin.
II. Beni kırdığını biliyorsun bu yüzden bu iltifatlarla üzüntümü hafifletmeye çalışıyorsun.
III. Nihayet gerçeğin farklı olduğunu anladı da tavırlarını değiştirdi.
IV. Küçük bir başarı yakalayınca aşırı biçimde seviniyordu.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerde aşağıdaki deyimlerden hangisinin anlamına yer verilmemiştir?

- A) gönül almak
B) havanda su dövmek
C) ayakları suya ermek
D) etekleri zil çalmak
E) el etek öpmek

16. "Gerçek bir bilim insanının tüm özelliklerini bünyesinde ---- Cevdet Kudret iyi bir edebiyat tarihçisi ve eleştirmendir. Yazdığı eserler bunun en güçlü ----."

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) içeren – kanıttır
B) toplayan – yönüdür
C) barındıran – göstergesidir
D) biriktiren – örneğidir
E) özümseyen – simgesidir

17. Nasıl sağlam ---- şiirini! Tek bir mısranın yerini değiştiremezsiniz. Bir mısra öne ötekini sona alamazsınız. Biçim nedir anlamış, bilmiş. Duyguyu, düşü, biçimi şiirinde ----.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) yazmış – ayırmış
B) düzenlemiş – es geçmemiş
C) kurmuş – kaynaştırmış
D) döşemiş – özümsemiş
E) oluşturmuş – öncelemiş

18. Ziya Osman 30'lu, 40'lı yıllarda en güzel şiirlerini yazarken memlekette kültür - sanat âlemi doruklara (zirvelere) çıkmıştı. Bilhassa Hasan Âli Yücel'in Milli Eğitim Bakanlığı yaptığı yıllarda saman alevi gibi parlayıp sönen (birden ortaya çıkıp kısa sürede yatışan) "Türk Rönesansı" içinde nedense (belirsiz bir sebep yüzünden) Ziya Osman Saba'nın adı pek geçmez. En güzel şiirlerini bu yıllarda yazdığı hâlde görmezden gelinmesi (anlaşıp yorumlanmaması) acaba geçici bir körlükten miydi yoksa kasıtlı (bilinçli) olarak mı ihmal edilmişti?

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisi ayraç içinde verilen açıklamayla anlamca uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

19. Galeano pek çok kaynaktan beslendi (yararlanmak) en fazla da kendi coğrafyasından. Saygıda kusur etmediği (hoş karşılamadığı) iki isim Juan Carlos Onetti ve Juan Rulfo'ydu. Onlar, Galeano'nun yazarlığının kilometre taşıydı (belirleyici niteliğiydi). Onetti ve Rulfo'ya borçlu olduğunu söyleyen Galeano'ya, John Berger'ın "dünyanın vicdanı" demesi kuşkusuz (elbette) büyük bir incelikti (nezaketti). Galeano, bunu kendisine hatırlatanlara her seferinde, "Berger nezaketi nedeniyle böyle bir şey söylemiş." diyecekti.

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisi ayraç içinde verilen açıklamayla anlamca uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

20. Körlük romanı insanlığı kaotik (kargaşa içinde olan) bir dünyanın içine doğru sürükler (çeker). Bunun için elbette (kuşkusuz) yeterli nedenler var. Koşullar zorlaştıkça insanlığından çıkan insanların anlatıldığı bir dünya. Ama yine de umut vardır, en azından (hiç olmazsa) Saramago Golding'in yapmadığı bir şeyi yapıyor, bize kurtuluş yolumuzu da gösteriyor: En büyük kusurumuz (özelliğimiz) bencilliğimizdir.

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisi ayraç içinde verilen açıklamayla anlamca uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

21. Bu çalışmada, 1950-1970 yılları arasındaki edebiyat ve sanat dergilerinde çıkılmış (yayımlanmış) şiir hakkındaki yazıların bibliyografyasını (kaynakçasını) oluşturmak ve bu yazılardan hareketle (yola çıkarak) dönemin şiir tartışmalarını, başat içerikleri (öne çıkan konuları) ve dönemin şiir ortamını değerlendirmek (karşılaştırmak) amaçlanmıştır. Çalışmanın girişinde 1970'e dek Türkiye'deki edebiyat dergilerinin genel bir değerlendirmesi yapılmıştır.

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisi ayraç içinde verilen açıklamayla anlamca uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

22. "II. Yeni, 1954'ten sonra filizlenmeye başlayan bir şiir hareketidir."

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisinde yoktur?

- A) Realist akımın uç verdiği dönemde yazı hayatına başlamıştı.
- B) Garip akımının ilk adımlarını attığı günlerdi.
- C) Fecriati dağılmadan millî edebiyat anlayışı belir-meye başlamıştı.
- D) O tarihlerde Tanzimat edebiyatı çekirdeğini yar-maya çalışıyordu.
- E) Batılılaşma gittikçe büyüyen su halkaları gibiydi.

23. Oktay Rıfat'ın şiirlerinde uyum, hangi dönemde olur-sa olsun, önde gelen değerdir.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisinde yoktur?

- A) Gerçekten de sonsuz bir sessizlik, bir ahenk, bir şiir sarmıştı ortalığı.
- B) Tireli ressamın renk ve çizgilerin harmonisini birleştirdiği sergisi beğeni topladı.
- C) Misyonumuza entegre olan, toplumsal yaşama katkı sağlayan kültürel proje ve etkinliklere des-tek vermekteyiz.
- D) Orta hâlli ailelerin kurduğu bu düzende herkesin bacası tüten, kapısı çalınan bir evi var.
- E) İki şirket arasında birçok konuda yazılı olmayan bir mutabakat var sanki.

24. Üstünde durmak gerekirse dinamik, değişik ses grafiklerini içeren, çok sesliliği oluşturmuş bir şiirdir onunkiler.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisinde yok-tur?

- A) Neden olmasın, çok istekli bir çocuk üstelik genç ve hareketli.
- B) Yeni ufuklar arıyor, insanlarla daha geniş, canlı ilişkiler kurmak istiyordum.
- C) Sakin, dürüst, kıyafeti ve tavırları ile kendini belli eden bir adamdır.
- D) Umut, can suyu gibidir; insanı devingen ve güçlü tutar.
- E) Ben olsam oyun için daha etkin birini seçerdim ama düşüncene saygı gösteriyorum.

25. Cevdet Kudret çok titiz bir eleştirmendir. Yaptığı eleştiri, inceleme, araştırma çalışmalarında bunu görmek mümkündür.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisinde yoktur?

- A) O kadar da ince elenip sık dokunacak bir iş değil, kaygılanma.
- B) Yazmadan önce konuyu en ince ayrıntısına kadar araştıran biriydi.
- C) Bir malı almadan önce kılı kırk yararcasına evirir çevirir, incelerdi.
- D) Onunla çalışırken bütün huysuzluklarını çekmek zorunda kalırsınız.
- E) Çalışmalarını romanlar üzerinde yoğunlaştırmış, güç beğenen bir araştırmacıydı.

26. Adlarını 1940'larda duyuran, daha sonra edebiyat yaşamlarını yeniliklerle ---- şair ve yazarlarımız ortaya koydukları yapıtlarını ve geliştirdikleri kişiliklerini bu yeniliklerle ---- , dahası yazınsal yeni girişimlere kendileri de katkıda bulunmuşlardır.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) süsleyen – devam ettirememiş
- B) sürdüren – beslemiş
- C) ön plana çıkan – sınırlandırmış
- D) donatan – değiştirmiş
- E) unutilan – buluşturamamış

Cevap Anahtarı

1. D
2. D
3. A
4. E
5. C
6. B
7. B
8. B
9. A
10. B
11. A
12. C
13. A
14. B
15. E
16. C
17. C
18. D
19. B
20. E
21. E
22. E
23. D
24. C
25. D
26. B

Cevap Anahtarı